

MUSIIKKI AUTTAA, *kun puhuminen ei suju*

TEKSTI : Päivi Vuorio KUVA: KUVITUS: Pixhill.com

Musiikin avulla voi käsitellä elämän vaikeita asioita silloin, kun niistä puhuminen on hankalaa, selittää musiikkiterapeutti Ilpo Ikäheimo Kalajoelta. Puhumisen ongelmat voivat olla seurausta esimerkiksi kehitysvammaisuudesta, mutta myös siitä, että puhuminen ei ole henkilölle luonteva tapa ilmaista itseään.

Myös lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä voidaan ottaa musiikki avuksi. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja nuorten määrä kasvaa, monet lapset ja nuoret oireilevat. Usein heidän on vaikea puhua perheen pahoinvoinnista. Musiikki voi olla keino käsitellä noita tunteita, ja terapiassa musiikin avulla vahvistetaan perusturvallisuuden tunnetta aikuisen seurassa.

Musiikkiterapian tavallisin kohderyhmä ovat Ikäheimon mukaan lapset ja nuoret, mutta musiikkia käytetään hyväksi kaikenikäisten hoidossa. Musiikkia voidaan hyödyntää esimerkiksi aivokuntoutuksessa, jota tarvitsevat usein demensian sairastavat.

Pitääkö musiikkiterapeutin asiakkaan olla musikaalinen? Ei, sanoo Ikäheimo, sillä terapia voi olla vaikkapa musiikin kuuntelua. Kehitysvammainen voi opetella soittamaan ja saada sitä kautta onnistumisen kokemuksia. Vaikeita asioita voi purkaa myös kirjoittamalla sanoituksia.

Sen sijaan terapeutilta itseltään työ vaatii musiikin moni-

puolista tuntemista. Ikäheimo huomauttaa, että oma persoona on terapeutin työssä tärkein työkalu. Hänen pitää pystyä sopeutumaan erilaisiin asiakkaisiin ja löytämään kullekin hyvä tapa käyttää musiikkia.

AVOIN YLIOPISTO REITTINÄ MUSIIKKITERAPEUTIKSI

Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen avoin yliopisto on järjestänyt musiikkiterapian perus- ja aineopintoja, jotka ovat houkutelleet opiskelijoita laajalta maantieteelliseltä alueelta. Perus- ja aineopinnot soveltuvat taustaopinnoiksi (osaksi kandidaattitasoista tutkintoa) Jyväskylän yliopiston järjestämään musiikkiterapian maisteriohjelmaan.

Avoimella yliopistolla voi toimia ponnahduslautana myös musiikkiterapeutin ammattiin. Musiikkiterapeutin ammatillista koulutusta järjestää mm. Jyväskylässä sijaitseva Eino Roiha – instituutti. Avoimessa yliopistossa suoritettujen musiikkiterapian perus- ja aineopinnot soveltuvat sellaisenaan pakollisiksi taustaopinnoiksi musiikkiterapeutin kelpoisuuteen johtavassa koulutuksessa. Seuraavan kerran musiikkiterapian perusopinnot on tarkoitus käynnistää Kokkolan yliopistokeskuksessa syksyllä 2014.

Ilpo Ikäheimo, joka on opettanut avoimessa yliopistossa musiikkiterapian perusmenetelmiä, kertoo, että osa opiskelijoista on jatkanut opintojaan pätevytyksen musiikkiterapeutiksi, osa on syventänyt osaamistaan nykyisessä ammatissaan.

- Mukana on ollut terveydenhoitoalan ja kasvatusalan ammattilaisia. Musiikkiterapian menetelmiä voi käyttää esimerkiksi sosiaalialalla, vaikka työ ei olisikaan varsinaista terapiaa.

Ikäheimo sanoo, että opiskelijat ovat olleet erittäin motivoituneita.

- On ollut hienoa nähdä, miten opiskelijat ovat rohkeita ja uskaltavat heittäytyä ja asettua asiakkaan rooliin. He ovat näin oman kokemuksen kautta havainneet, miten voi ilmaista itseään silloin, kun ei pysty puhumaan. Musiikkiterapian opiskelu ei ole perinteisen akateemista: välillä kontataan lattialla.

Ikäheimo tuumaa saaneensa paljon itselleen avoimen yliopiston opetus-

työstä. Sen lisäksi, että musiikkiterapian opintoihin on osallistunut eri alojen asiantuntijoita, monet opiskelijat ovat olleet myös taitavia ja kokeneita muusikoita. He ovat pystyneet löytämään uusia tapoja käyttää musiikkia hyväksi työssä.

MUSIIKKITERAPEUTTI EI KÄRSI TYÖPULASTA

Ilpo Ikäheimo työskentelee pääasiassa lasten ja nuorten parissa. Hän toimi aiemmin puolipäiväisesti opettajana sosiaali- ja terveysalalla, mutta on nykyään päätoiminen musiikkiterapeutti. Kalajokilaakson ainoalla musiikkiterapeutilla ei ole pulaa töistä.

- Musiikkiterapian tunnettuus paranee koko ajan. Muun muassa kuntien sosiaalipalveluissa tiedetään entistä paremmin, kuka voi hyötyä terapiasta. Avoimen yliopisto-opetuksen ansiosta esimerkiksi erityisopettajat ovat tutustuneet musiikkiterapian mahdollisuuksiin ja voivat ohjata oppilaitaan kuntoutukseen.

Kokkolan seudulla ja Oulussa on muutamia musiikkiterapeutteja, mutta töitä riittäisi useammallekin. Ammatin ongelmana Ikäheimo pitää sitä, että ammattinimike ei ole suojattu. Kuntoutussopimuksen Kelan kanssa voi tehdä, jos ammatinharjoittajalla on musiikkiterapeutin koulutus. Lisäksi esimerkiksi sairaanhoitopiirit saattavat edellyttää, että terapeutilla on terveydenhuollon koulutus.

- Ammattinimikkeen suojausta on haettu pitkään, mutta asia ei ole edennyt hallinnossa. Musiikkiterapeutin asema on epämääräinen ja se rajoittaa hakeutumista alalle.

Ikäheimo on itse koulutautunut sekä maisteriksi, psykoterapeutiksi että musiikkiterapeutiksi. Psykoterapeutin pätevyyden ansiosta hän on terveydenhuollon ammattilainen.

HUMANISTISET *aineet*

- » Introduction to Intercultural Communication 5 op
- » Viestintä ja vaikuttaminen 5 op